

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Gena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni; za četr let eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 10. avgusta 1906.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zadruga: Naša zvezina skupščina. Prvi avstrijski zadružni shod. Narodno-gospodarski, pravno-vzgojevalni in družabni (socijalni) pomen rajfajzovk. Osebna vest. Pregled. Računski zaključki. Občni zbor.

Gospodarsko berilo: Jeruzevi bratci. Grašica, dobra krma za govedo. Vprašanja in odgovori. Inserati.

ZADRUGA.

Naša zvezina skupščina.

Kakor znano, vrši se v pondeljek, dne 20. avgusta t. l. naša zvezina skupščina.

Pozivljamo vse naše zadruge — teh je danes okroglo 320, da vse pošljejo k skupščini svoje zastopnike.

Naša zvezina skupščina vrši se letos pozneje, to pa radi tega, ker smo zaprosili za strogo revizijo našega poslovanja.

Ta stroga revizija vršila se je pa še le od 16. do 23. julija t. l.

O izidu revizije se bode na skupščini dne 20. avgusta t. l. poročalo; navzoč bo tudi zastopnik revizijske oblasti, ki bo še mogel podati vsakojaka pojasnila o reviziji oziroma o našem poslovanju.

Na zvezini skupščini se bo toraj vsakdo mogel prepričati, kako neosnovani so bili različni napadi na našo zvezo.

Radi tega ponavljamo, naj pošljejo vse naše zadruge svoje zastopnike.

Udeleženci zvezine skupščine, ki pridejo že v nedeljo t. j. 19. avgusta t. l. v Ljubljano, sestanejo se zvečer v hotelu „Union“.

Prvi avstrijski zadružni shod.

(Nadaljevanje.)

O B Č N I Z B O R

„Splošne zadružne zveze“.

Predsednik g. dr. Pavel baron Störck izreče običajni pozdrav, naznani število zastopanih glasov,

ter predlaga, da se izvolita dva overovatelja za zapisnik o zadnjem občnem zboru, ki se je vršil dne 16. decembra 1905.

Overovateljem se izvolita gg. Viktor Kerbler in Ožbalt Pollak in se na njiju predlog zapisnik o zadnjem občnem zboru odobri.

Predsednik g. dr. Pavel baron Störck poroča na to o delovanju „Splošne zadružne zveze“ v preteklem poslovnem letu.

Načelstvo zveze je imelo jedno sejo — upravni odbor pa štiri seje — v kojih so se rešili tekoči posli.

Poročevalec omenja, da se je dosegel po možnosti ugoden sklep o dobavi žlindre — in se je napravila pogodba s kalijevim sindikatom.

Pripomniti moramo, da bi mogel biti sklep o dobavi žlindre ugodnejši — isto tako tudi pogodba s kalijevim sindikatom, če bi vse kmetijske organizacije naročale vso žlindro in ves kalij potom „Splošne zadružne zveze“, — a taka skupnost se še dosedaj ni dosegla, ker se še zmirom najdejo kmetijske organizacije, ki sicer prežijo na to, kakšne sklepe in pogodbe da doseže osrednja zadružna organizacija, potem pa za njenim hrbtom hočejo sklepati za se pogodbe, računaje, da morda dosežejo še ugodnejše sklepe in pogodbe, kar se že včasih posreči — na račun in škodo skupnega kmetovalstva.

Veliki prodajalci žlindre, kalija i. t. d. se namreč jako bojijo, da bi avstrijski kmetovalci nastopili kedaj skupno, ter bi tako zadobili moč in pravico, — vplivati na ceno, zato pa radi dajo tistim kmetijskim

organizacijam, ki skupnost kršijo, kako malenkostno ugodnost — prave Judeževe groše.

Pri takem nastopanju igra včasih ulogo tudi provizija, koja se vporablja v konkurenčne namene proti drugim kmetijskim organizacijam, ki skupnost kmetovalstva spoštujejo in jo stavijo nad vse, kar si morajo v dolžnost šteti vse združne organizacije.

Ker smo že pri tem predmetu, še omenimo, da spada nakup žlindre, kalija in drugih gnojil i. t. d. pač le v delokrog združnih organizacij in bodo te same dosegle, da se jim v ta delokrog nihče drugi ne meša.

Poročevalec še omenja drugo blagovno poslovanje „Splošne združne zveze“, ki se pa do sedaj še ni popolnoma razvilo, ki je pa bilo zelo živahno o priliki lanskoletnega pomanjkanja krme — tako, da se še do sedaj računi niso mogli zaključiti.

Kakor je še našim bralcem dobro znano, bila je leta 1904 v raznih avstrijskih deželah velikanska suša, vsled koje je bilo leta 1905 veliko pomankanje krme.

Na pritiskanje organiziranega kmetovalstva dala je vlada na razpolago precejšnja denarna sredstva, s kojimi so si mogli prizadeti kmetovalci nakupiti krme.

C. kr. poljedelsko ministerstvo poverilo je izpeljavo cele akcije „Splošni združni zvezi“, — ki je nakupovala krmo v deželah, kjer ni bilo pomanjkanja krme, ter je oddajala isto v prizadete dežele.

Pri nakupu, kakor pri oddaji krme se je „Splošna združna zveza“ posluževala v prvi vrsti zadrug oziroma njih zvez.

Tudi naša zveza je sodelovala i. s. obojestranski.

Kakor znano, pa je imela pri tem jako težavno stališče, ker so napačno poučeni vladni birokrati rekli, da n. pr. na Kranjskem ni pomanjkanja krme, — če ravno se posledice istega po nekod še danes poznajo.

Nadalje je poročal g. dr. Pavel baron Störck, da je „Splošna združna zveza“ vsled sklepa zadnjega občnega zbora vložila na poslansko in gosposko zbornico prošnjo, naj se premenijo davčni in pristojbinski zakoni, v kolikor se nanašajo na kmetijske zadruge.

Slične vloge so se oddale tudi pri prizadetih ministerstvih.

O delovanju mlekarkega oddelka pri „Splošni združni zvezi“ čuli smo, da se je za ta oddelek nastavljal strokovnjak, ki je prepotoval pojedine avstrijske dežele, ter na licu mesta proučeval mlekarke razmere.

Ta mlekarški strokovnjak bil je tudi v Ljubljani, odkoder je prinesel poročilo, ki je po vzgledu „Splošne združne zveze“ moralo odobravati stremljenje „Združne zveze“ — v kojoj ste že zdaj dve tretjini vseh jugoslovanskih mlekarških zadrug.

Kakor se za vse avstrijske mlekarške zadruge ni osnovala posebna zveza mlekarških zadrug, temveč se je napravil pri „Splošni združni zvezi“ poseben pododdelek za mlekarstvo, se naj pri naši zvezi tudi napravi poseben oddelek za mlekarške zadruge, koji zahtevi je zveza že precej ustregla, ker je nastavila svojega mlekarkega strokovnjaka, za kar je obljubilo c. kr. poljedelsko ministerstvo posebno podporo.

Poročilo, koje je prinesel dunajski mlekarški strokovnjak iz Ljubljane, imelo je tudi druge primese, kojih ni dala „Združna zveza“, ki je pa lahko dokazala neutemeljenost tistih primese, o čemer pa bomo ob pravem času še govorili.

Poročevalec omenja tudi, da je „Splošna združna zveza“ pomagala na novo urediti kmetijsko združništvo na Tirolskem, ter da je sklicala prvi avstrijski združni shod, za kojega je preskrbela vse predpriprave.

O letopisu, „Splošne združne zveze“ za leto 1905 omenja poročevalec, da še ni vsa tvarina zbrana in bo toraj letopis izšel tekom polletja.

O poročilu se je razvila kratka debata, v kojoj je deželni računski nadsvetnik g. Resch izrazil željo, naj „Splošna združna zveza“ urgira rešitev svojih prošenj v zadevi premembe davčnega in pristojbinskega zakona, da doseže ugoden vspeh, revizor g. König pa omenja porabo popusta pri kajnitni, narkar mu predsednik odgovarja, da je zveza vezana na pogodbo s sindikatom.

Občni zbor odobri še zvezin računski zaključek za leto 1905, določi za leto 1907 dosedanji letni prispevek, in izvoli razsodišče in pa sedem članov načelstva.

Ker je bil dnevni red izčrpan, zaključil predsednik občni zbor, na kar se je vršila še kratka seja načelstva, ki si je izvolilo sledeči upravni svet:

Predsednik: g. dr. Pavel baron Störck.

Podpredsednik: g. Jožef Faschingbauer; nadalje: gg. Jan Sedlak, Viktor Kerbler, Jožef Klinger, dr. Raffay in dr. Türck.

Kakor razvidno, imajo slovanske zadruge v upravnem svetu samo jednega zastopnika, — kar se bo moralo pri bodoči volitvi v toliko spremeniti, da bode imelo slovansko združništvo v upravnem svetu številu svojih zadrug primerno zastopstvo.

P r e d v e č e r.

Mnogo zadrugarjev je prišlo že v pondeljek dne 28. maja 1906 na Dunaj, ki so se deloma udeležili seje in občnega zbora „Splošne združne zveze“ — drugi so si pa ogledali Dunaj.

Zvečer so se pa vsi zbrali v prostorih hotela de France.

Predsednik „Splošne zadrुžne zveze“ g. dr. Pavel baron Störck pozdravljal je navzoče, češ, kako veselo je to, da so se sešli avstrijski zadrugarji, bodi si iz bližnjih dežel — a tudi iz najoddalnejših pokrajin; vsi so se odzvali vabilu „Splošne zadrुžne zveze“ — da dokažejo skupnost vsega avstrijskega zadrुžništva.

Dvorni svetnik g. dr. Moric Ertl spregovoril je zbranim zadrugarjem prijazne besede v pozdrav; omenil je, da bode pri zadrुžnem shodu zastopal c. kr. poljedelsko ministerstvo — ta večer pa je le kot prijatelj tu, da preživi v družbi avstrijskih zadrugarjev prijeten večer.

Ravnatelj češke zveze v Pragi g. Jan Sedlak pozdravlja v češkem in nemškem jeziku v imenu Slovanov zbrane zadrugarje — in povdarja, da je še, kakor kaže zadrुžni shod — v Avstriji mogoče govoriti in sklepati o gospodarskih stvareh, brez ozira na narodnostne boje.

Uradni vodja „Zadrुžne zveze“ v Ljubljani, g. Ivan Rožman pozdravlja v imenu Jugoslovanov v slovenskem in nemškem jeziku zbrane zadrugarje, rekši, Jugoslovani so prišli na Zadrुžni shod, da čujejo izkušnje drugih zadrugarjev in povedo tudi svoje izkušnje, ter dobe na zadrुžnem shodu bodrilo za nadaljno zadrुžno delovanje.

Zadrugarji smo skupno preživeli par veselih uric; pridružili so se nam mnogi državni poslanci — izmed slovenskih gospoda dr. Zitnik in Pogačnik.

Narodno - gospodarski, nravno - vzgojevalni in družabni (socijalni) pomen rajfajznovk.

Vladimir Pušenjak.

(Konec.)

Delokrog rajfajznovke obsega občino ali faro z 1000, k večjemu 3000 prebivalci, ljudje poznajo drug drugega, uplivajo drug na drugega. Vsak človek lahko v kratkem času in brez stroškov pride k sedežu rajfajznovke, kar je posebno važno za varčevanje. Ljudje, kateri niso prej varčevali, vlagajo, odkar obstoji v kakem kraju rajfajznovka, redno svoje prihranke v isto, medtem ko so prej, ko so imeli denar doma, podlegli raznim skušnjavam v podobi krošnjarjev i. t. d., ter kupili reči, katere bi prav lahko pogrešali. Posebno se navaja mladina k varčevanju s tem, da se prodajajo posebne znamke, in kadar ima kedo takih znamk za 1 K, dobi vložno knjižico. Take znamke se navadno od odbornikov prodajajo ob nedeljah po hišah okrog in z velikim veseljem vloga na ta način mladina darila, katera je prej zapravila, v rajfajznovke. Tudi posli in delavci se pridno poslužujejo rajfajznovk in skrbe za starost.

Čisti dobiček se ne razdeli med ude, ampak odkaže rezervnemu zakladu; ako je isti dosegel primerno visokost, se naj skrbi, da se zniža obrestna mera in osnuje ustanovni zaklad za podpiranje dobredelnih in splošnokoristnih zavodov in naprav, ter posameznih oseb. Ta ustanovni zaklad je olajšal marsikatero bedo, marsikateri nesrečni obitelji pripomogel do eksistence, marsikateri občini odvzel del težkega bremena, posebno pa vzgojil mnogo kmetovalcev v umne kmetovalce, kateri uvažujejo napredek časa.

Nravno-vzgojevalno delujejo osobito s tem, da vršijo drobno gospodarsko delo: prirejajo predavanja o vseh gospodarskih strokah, gospodarske pogovore, razširjajo brošure, knjige i. t. d., ter širijo zanimanje za zadrुžno delo. Potom tega dela napreduje izobrazba, ljudstvo se začne zavedati, kako velika moč leži v složnem, skupnem nastopanju, dobi umevanje za skupne težnje, nastopa odločno za ugodno rešitev vseh kmečkih vprašanj, vpliva kot mogočna celota na zakonodajstvo; na drugi strani pa izginja iz kmečkih vrst nevednost, lahkovernost, lahkomišljenost, nekrščanska škodoželjnost, prepirljivost, ošabnost in druge take slabe lastnosti, na njih mesto pa stopa nesebično, požrtvovalno delo v prid celokupnega kmečkega stanu po geslu: „Vsi za jednega, jeden za vse!“ V boju za poštena, pravična trgovska načela delujejo za prevlado nravnih momentov popolnoma sebičnemu gospodarskemu življenju, ublažujejo skrajno oster gospodarski boj in zahtevajo, da se pri vsem gospodarskem delu v prvi vrsti uvažujejo npravna načela.

III. Družabni (socijalni) pomen.

Neprecenljive vrednosti je tudi socijalni pomen rajfajznovk. V rajfajznovkah delujejo skupno vsi sloji prebivalstva na deželi; poleg priprostih kmetov sede v načelstvu in nadzorništvu oziroma soudje duhovniki, učitelji, graščaki, veleposestniki, trgovci, obrtniki, delavci, dninarji i. t. d. Pri skupnem delu drug drugega spoznavajo, ublažijo se nasprotstva, izvirajoča iz različnih gospodarskih odnošajev ali političnih naziranj, drug drugega začnejo ceniti in vedno se zbližujejo posamezni stanovi, prepad, ki zija med gospodarsko močnejšimi in gospodarsko slabejšimi, med izobraženci in priprostim ljudstvom, je vedno manjši. To pa je popolno naravna posledica dela, s katerim so mnogokrat gospodarsko trdni izobraženi sloji gospodarsko dvignili cele občine, oziroma fare.

Za povzdigo revnih slojev, osobito delavcev in dninarjev so veliko storile rajfajznovke s tem, da so jim omogočile si pridobiti posestvo oziroma lastni dom.

Potom ustanovnega zaklada skušajo odpravljati razna socijalna zla, z podpiranjem revnih, bolnikov, skrbjo za starost in onemoglost.

Kmetijsko zadrुžništvo in v prvi vrsti rajfajznovke kot glavne reprezentantnje imajo tudi da-

lekosežne cilje. Z njih pomočjo se izključuje moč in upliv kapitalizma na deželi in sicer neposredno s tem, da se gospodarsko krepi srednji stan, posredno pa s tem, da dajejo prebivalstvu na deželi pod dosti ugodnejšimi pogoji, kakor kapitalisti, združeni v bankah, potreben obratni kapital.

Velika obrtna in trgovska podjetja, kakor tovarne za Tomaževo žlindro, kalijevo sol, stroje itd., se združujejo v takozvane kartele, katerih namen je svojo moč napram razcepljenemu konsumu izkoriščati, s čemur nastane nevarnost, da se pri določevanju cen, pri pogojih prodaje in oddaje ne upoštevajo dovolj interesi konsumentov. Tem mogočnim združenjem nasproti so organizirani konsumenti v rajfajznovkah in drugih kmetijskih zadrugah in le na ta način imajo kmetovalci protitežje proti kartelom.

Združen kmečki stan je močna podpora drugim stanovom, kakor obrtnemu in trgovskemu stanu; akoravno isti izključuje prekupece, kateri so izrabljali kmeta, ki ni bil organiziran, se mora priznati, da je ravno zadržno delo znatno povzdignilo konsum raznih umetnih gnojil, krmil, privedlo ljudstvo do umnega poljedelstva, k čemur se potrebujejo razni stroji, naprave itd. ter s tem povzdignilo veletrgovino in obrt.

Kmetijsko združništvo pomenja zmago organizacije kmetov nad drago in nereelno delujočim posredovanjem nakupa in prodaje, pomenja zmago principa nesebičnosti, pravičnosti in solidnosti napram trgovski sebičnosti in izkoriščevanju, pomenja povzdigo in odgojo gospodarsko slabih, ter je najvažnejši pogoj za socialni napredek.

K o n e c.

Glavni smotri rajfajznovk so: ustvariti gmotno dobro stoječ, složen, prost, samostojen in nraven srednji, posebno kmečki stan. Delo za dosego teh smotrov je potrebno posebno za nas Slovence, ki smo po pretežni večini narod poljedelcev. Če pa pogledamo po slovanskem jugu, vidimo, kako malo rajfajznovk imamo in kako malo se v tem oziru v razmerju z drugimi deželami in narodi stori. Na spodnjem Štajerskem n. pr. ni v okrajih Vransko, Šmarje pri Jelšah, Gornjigrad, Laško, Slov. Bistrica, Ptuj, Rogatec, Kozje, Sevnica in Marenberg, ki štejejo okroglo 280.000 prebivalcev, nobene rajfajznovke, v mariborskem okraju nobene od Slovencev ustanovljene!

V najbližji bodočnosti bi bilo neobhodno potrebno ustanoviti ne le iz narodno-gospodarskih, npravno-vzgojevalnih in socialnih, ampak tudi iz narodno-političnih ozirov rajfajznovke v sledečih krajih: Mala Nedelja (okraj Ljutomer), Št. Jurij na Ščavnici, Kapela, Negova (okraj Gornja Radgona), Svetinje, Sv. Tomaž, Središče (okraj Ormož), Št. Lovrenc v Slov. goricah, Št. Lovrenc na dravskem polju, Sv. Mar-

jeta pri Ptuju, Vurberg, Zavrč, Sv. Barbara v Halozah, Leskovec, Čirkovce (okraj Ptuj), Sv. Kungota, Sv. Jurij na Pesnici, Lembah, Št. Lovrenc nad Mariborom, Svičina, Št. Jakob v Slov. goricah, Št. Peter pri Mariboru, Slivnica (okr. Maribor), Remšnik, Vuhred, Vuzenica, Ribnica (okr. Marnberg), Št. Janž pri Spod. Dravogradu, Šmartin pri Slov. Gradcu (okraj Slov. Gradec), Št. Andraž, Škale (okr. Šoštanj), Gomilsko, Polzela, Št. Jurij ob Taboru (okr. Vransko), Št. Pavel pri Preboldu, Št. Peter v savinski dolini, Petrovče, Teharje, Dramlje, Šmartin v rožni dolini (okr. Celje), Solčava, Nazaret (okr. Gornjigrad), Rimske toplice, Zidanimost (okr. Laško), Pilštanj, Planina, Podčetrtek (okr. Kozje), Ponkva, Št. Vid (okr. Šmarje pri Jelšah), Sv. Duh-Loče, Špitalič, Prihova, Zreče (okr. Konjice), Poljskava, Poljčane (okr. Slov. Bistrica), Št. Jurij v Slov. goricah, Št. Rupert v Slov. goricah, Sv. Anton (okr. Sv. Lenart).

Skrb za obstoj in gospodarski napredek slovenskega naroda naj nas privede, da obračamo večjo pozornost kmetijskemu združništvu, predvsem rajfajznovkam! Pod praporom samopomoči delujmo na to, da doseže slovenski narod gospodarsko samostojnost!

VABILO

k

OBČNEMU ZBORU

Hranilnice in posojilnice na Metliki,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. septembra 1906 na posojilničnem prostoru v dvorani oziroma dvorišču in na vrtu in sicer ob 1/2 9. uri dopoldne; klicali se bodo člani iz imenika na volilni prostor, nečlanom je vstop prepovedan.

Občni zbor se otvori ob 1/2 10. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Izstop članov.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število društvenikov, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih.

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec junij 1906.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna	6761	25	6721	99	13483	24	4825	—	3864	34	2848	40	1289	43	87
Barban	1566	16	2203	99	3770	15	1240	—	140	—	620	—	200	—	332
Baška	59406	02	58056	63	117462	65	53538	13	18857	30	5576	—	2687	32	168
Beram	2224	96	1854	25	4079	21	1595	—	48	25	460	—	130	—	112
Blagovica	6160	51	6916	49	13077	—	5800	—	2548	35	350	—	300	—	188
Bled za blejski kot	34261	27	33921	35	68182	62	10567	—	3589	99	21665	—	14410	—	158
Bloke	5896	50	6547	46	12443	96	2303	08	3767	56	1370	—	3100	—	361
Boh. Bistrica	19185	41	19964	80	39150	21	9960	—	7958	85	12000	—	810	—	103
Boljun	20330	55	20311	48	40642	03	8794	51	5279	18	9800	28	2781	34	69
Boljunec	5017	36	3665	56	8682	92	2789	—	—	—	3640	—	106	—	66
Borovnica	24823	38	22441	90	47264	47	9888	—	9759	67	10180	—	2300	—	290
Buzet	58839	58	59012	33	117851	91	19807	58	26177	77	6802	98	7126	36	+9
Cerklje	23795	26	18049	75	41845	01	15560	—	2591	42	3450	—	1750	—	281
Čirknica	71570	57	65929	19	137499	76	30658	35	31387	13	9880	—	3770	—	509
Cres ?															
Col	3120	89	2579	01	5699	90	1402	—	145	—	1854	—	322	—	81
Čatež	8508	06	8273	22	16781	86	840	—	6220	11	1040	—	281	85	14
Češnjica	8458	72	7348	58	15807	30	7138	—	2972	98	2300	—	360	—	176
Čermošnice	5419	44	3497	94	8917	38	580	—	—	—	1996	50	4	—	61
Črni vrh	15982	38	14337	68	30320	06	9927	48	2345	72	1360	—	1640	17	197
D. M. v Polju	2328	70	2153	59	4482	29	240	—	1083	85	1040	—	200	—	50
Dobrepolje	52124	69	51563	66	103688	35	7895	60	22272	73	24811	60	9169	—	+2
Dobrinj	99347	27	99164	81	198502	08	52622	41	33477	61	23350	—	13281	32	358
Dobrunje ?															
Dolsko	2380	—	1804	77	4184	77	2246	—	888	08	100	—	120	—	32
Domžale	6144	11	4708	89	10853	—	5014	—	1190	95	3500	—	800	—	213
Draga	3556	43	4802	—	8358	43	3137	54	250	—	2240	—	60	—	59
Dračevica	21009	23	20690	12	41699	35	10384	92	558	18	7596	53	4912	32	50
Dubrovnik	51125	26	50514	93	102970	42	11613	70	5043	32	18644	—	14122	—	499
Fara pri Kostelu	3337	—	3364	—	6701	—	2600	—	903	—	50	—	2300	—	67
Frankolovo	11135	90	10113	50	21249	40	8252	49	1875	—	2228	—	651	61	191
Gojzd	4101	29	1230	46	5331	75	2870	38	230	36	—	—	1040	—	54
Gore	5637	17	4930	59	10567	76	3686	—	4066	55	800	—	170	—	69
Gorica cent. pos.	190417	73	189902	05	380319	78	38829	76	66398	75	42948	—	18207	49	1166
Gorje	18051	92	19083	95	37135	87	11130	15	5469	16	6499	60	710	—	305
Horjul	10955	97	9761	72	20717	69	4849	54	6751	44	2957	86	2453	55	309
Hrenovice	57764	82	59383	95	117148	77	39065	62	9917	40	21190	—	9712	36	+7
Idrija	21413	33	19411	08	40824	41	6082	90	4176	55	12093	57	774	38	136
Ig	17195	85	17780	71	34976	56	8964	02	5052	74	6625	—	3537	—	260
Izlake	17534	82	16090	16	33624	98	3860	—	13841	54	1900	—	2330	—	225
Jesenice	22299	02	15843	59	38142	61	5751	—	4943	69	6800	—	6120	—	132
Kamnik I. okr.	40607	56	36732	17	77339	73	12581	24	29063	26	6910	—	15085	18	771
Kamnik, hran. in pos.	65584	87	64553	24	130138	11	57837	59	—	—	27250	—	350	—	45
Kanal	12782	59	11947	90	24730	49	6988	37	3016	35	2900	—	5100	—	+4
Kandija	57539	44	53740	68	111280	12	26179	31	26598	12	20360	—	4895	97	1571
Kaštelir	25286	61	24150	36	49336	97	13878	—	9713	91	13996	—	3663	—	187
Kazaze	211	25	390	—	601	25	200	—	390	—	—	—	—	—	5
Kievo	23416	22	22992	98	46409	20	13622	16	10880	46	28211	—	601	73	177
Knežak	10354	70	10948	84	21303	54	4880	—	8415	35	2367	62	754	—	210
Koljane	47250	93	45176	46	16709	42	2502	67	405	11	23229	44	293	06	177
Komenda	3664	49	3358	56	7023	05	3209	54	1807	16	280	—	310	—	76
Košana	5019	09	4561	98	9581	07	4534	91	2349	22	2200	—	210	—	404
Kotor	231420	37	236872	24	468292	61	35741	80	9824	47	63804	—	55248	—	96
Kranjskagora	20448	07	16567	15	37015	22	11941	—	11559	23	4940	—	4340	—	301
Krk ?															
Krka	9657	17	10629	18	20286	35	6623	—	846	72	3340	—	2035	80	92
Križevci	119933	28	118334	98	238268	26	71769	69	43077	99	37860	—	5032	—	295
Laško	8038	74	8555	36	16594	10	1846	—	6801	—	—	—	1519	34	375
Leskovec	9595	90	9005	96	18601	86	5275	—	1885	26	1974	50	2055	—	306
Leskoviča	3011	10	3261	71	6272	81	860	—	3056	79	200	—	50	—	83
Lindar	1836	03	1880	84	3716	87	800	—	13	—	481	76	634	06	78
Livade	4544	90	2244	27	6789	17	4041	—	10	—	2160	—	199	—	247
Ljubljana — ljud. posoj.	1671323	91	1698092	95	3369416	86	276434	39	294822	52	36684	66	15590	55	1097
„ — Vzaj. podp. dr.	305246	25	256449	25	561695	50	34708	52	30340	71	112368	—	23127	—	—
Ljubno	41148	88	45511	36	86660	24	18916	20	7527	10	30810	41	4450	68	—

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
Loškipotok na Taboru ?	12564	90	12604	36	25169	26	9199	—	1964	72	—	—	1500	—	115
Lukovica ?															
Mali Lošinj	59611	69	56684	32	116296	01	40130	81	12959	39	19580	—	12275	—	275
Marenberg	7765	29	7157	29	14922	58	600	—	500	20	5585	06	2433	90	—
Medulin	2063	05	2528	34	4591	39	—	—	430	—	1726	88	1701	52	343
Mengeš	10946	61	10414	11	21360	78	6843	—	3604	35	1772	—	3690	—	409
Metlika	31030	89	25839	14	56870	03	11878	90	25839	14	11630	—	4988	—	4
Mokronog	7595	16	6641	30	4236	40	4120	—	1301	50	3310	50	173	—	560
Mošnje	4272	30	7668	68	11940	98	1326	—	3667	18	—	—	2800	—	123
Naklo	3572	20	3239	44	6711	64	1663	—	3172	49	—	—	—	—	54
Nerezine	64030	18	63835	38	127865	56	41740	38	24708	68	11003	—	4221	57	111
Omišalj	9480	32	9350	—	18830	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oprtalj	844	90	2244	27	3089	17	4041	—	22	—	2060	—	199	—	247
Pazin	79425	13	83297	19	162722	32	46085	72	30125	20	37820	44	21233	12	+4
Pišce	6025	92	4165	98	10191	90	1100	—	970	16	2730	—	2364	—	783
Planina	5116	07	5595	68	10711	75	653	44	2546	20	1300	—	1370	—	139
Polhov-Gradec	8660	13	8191	43	16851	56	8544	15	989	46	1000	—	—	—	151
Poljane	23292	01	25426	06	48718	07	16711	20	11958	07	1686	—	3570	—	408
Pomjan	2266	14	2045	55	4311	69	2000	—	—	—	1648	—	—	—	27
Preddvor	3451	—	3296	—	6747	—	3057	—	436	—	980	—	—	—	64
Preska	3220	88	2660	11	5880	99	1605	—	1076	—	600	—	170	—	+1
Pločice-Konavlje ?															
Pulj	72577	72	73501	31	146079	03	36885	75	34483	23	10118	75	6006	37	+8
Punat	17572	50	18583	09	36110	59	9998	—	10700	—	1600	—	—	—	39
Radeče	29754	14	22512	82	52266	96	13445	—	6331	35	13832	37	10977	74	500
Rab	12573	91	11453	57	24027	48	5714	51	5028	75	6422	82	830	14	500
Rečica	14178	90	14647	85	28826	75	13228	77	7915	19	—	—	720	—	408
Ribnica	50255	48	45584	20	95839	68	16110	49	18333	30	26640	—	4720	—	+2
Ricmanje	1901	49	2439	47	4340	96	20	—	—	—	1844	—	1345	51	196
Roč	8165	93	2723	13	10889	06	603	50	2	89	2380	20	1128	80	261
Rob	13871	01	13897	46	27768	47	11890	50	1077	06	300	—	1020	—	198
Rogoznica	1999	35	2019	15	4018	50	1298	21	712	50	1297	05	700	74	117
Rova	2799	44	5493	34	8292	78	1472	—	3550	79	600	—	7210	—	235
Rovte	16203	25	8521	95	24725	20	8349	14	2458	87	718	—	330	—	200
Selca na Braču	19021	63	18332	71	87374	34	14739	98	4600	—	2300	—	—	—	63
Selce	17473	23	18148	44	35621	67	11941	86	8528	58	4980	—	600	—	321
Semič	17074	61	19655	69	36731	30	8040	98	9339	17	4060	—	2900	—	+6
Senožeče	1664	76	1653	01	3317	77	1160	—	210	—	310	—	100	—	317
Sevnica	45779	87	42609	83	88389	70	12720	80	34781	10	5800	—	7569	—	1964
Slov. Gradec	8059	10	4846	74	12905	84	4515	77	141	05	4670	—	140	—	86
Smlednik	891	35	1394	20	2285	55	808	26	793	—	600	—	—	—	+2
Sorica	5133	49	5751	13	10884	62	3806	—	947	67	800	—	—	—	38
Srednjasvas	22677	45	22686	29	45363	74	18422	—	6005	97	540	—	3760	—	385
Staraloka	15778	79	11515	36	27294	15	10721	71	7361	40	2760	—	100	—	224
Stari grad	20270	80	11308	55	21579	35	16352	—	9337	13	1850	—	500	—	+3
Stari trg	32351	68	31227	08	63578	76	22260	10	24419	33	6110	—	4586	87	559
Struge	3625	32	3006	94	6632	26	2935	75	2971	64	—	—	600	—	54
Sv. Ema	2625	98	2623	16	5249	14	2200	—	—	—	2480	—	260	—	180
Sv. Ivan	12704	42	12636	34	25340	76	1646	80	1552	33	11020	—	2359	—	166
Sv. Jakob ob Savi	3091	64	2203	59	5295	23	2138	—	683	13	1000	—	880	—	142
Sv. Križ pri Kaštav	3718	63	2710	—	7428	03	4405	—	—	—	—	—	—	—	64
Sv. Križ p. Kostanjevici	14859	33	19697	56	34556	89	8670	—	5237	88	14390	—	4404	32	10
Sv. Križ pri Litiji	24502	42	25225	07	49727	69	4023	—	8775	59	2481	61	720	—	364
Sv. Jurij ob j. ž.	7728	88	7315	89	15044	77	5310	—	5997	—	260	—	1794	—	209
Sv. Jurij pod Kumom	4819	54	3173	60	7993	14	4171	—	1447	—	800	—	400	—	52
Sv. Jurij pri Kranju	32107	75	32353	05	64460	70	10121	—	19858	09	7310	—	720	—	310
Sv. Kunigunda ?															
Sv. Lenart	36373	60	37811	54	74185	14	18161	43	14888	81	20340	—	2749	—	2049
Šebrelje	11882	82	11181	39	23064	21	5444	—	1394	98	8950	—	2144	—	110
Škocijan	93323	17	90392	71	183715	88	6248	96	7915	87	5110	—	1838	—	714
Škofjaloka	9474	35	10546	76	20021	11	7400	—	6303	36	380	—	100	—	67
Šmarije	10531	73	10223	35	20755	08	667	—	5903	83	4220	—	2360	—	259
Šmartno pri Kranju	4021	54	4387	85	8387	85	3911	11	1600	—	1580	—	—	—	32
Šmartno pri Litiji	24833	18	24074	09	48907	27	4581	—	20671	48	1070	—	310	—	214
Šturije	4753	80	5003	03	9756	83	3156	05	1036	08	360	—	1221	14	233
Štokovci	8434	07	8373	44	16807	51	—	—	200	—	5660	66	3343	68	304
Št. Ilj pod Turjakom	11412	11	11303	25	22715	36	7104	55	4689	28	5017	—	3530	91	191
Št. Janž	2778	53	1743	30	4521	83	697	50	254	—	460	—	1840	—	147
Št. Jernej	18686	64	15704	50	4391	14	7912	54	7423	55	5590	—	2764	—	+5
Št. Lambert	1553	57	1554	—	3107	57	1520	12	—	—	1000	—	—	—	9

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Št. Peter	19518	04	21809	31	41327	35	9276	78	5390	44	11940	—	2260	—	441
Št. Rupert	5242	20	5426	38	10968	58	4696	—	866	53	1550	—	540	—	214
Št. Vid nad Ljubljano	8221	11	8200	—	16421	11	7006	—	—	—	2100	—	—	—	+3
Št. Vid pri Zatičini	29801	75	27938	18	57739	93	21638	—	19273	61	2370	—	1860	—	408
Tinjan	1816	24	2201	81	4018	05	610	—	70	—	1986	20	1023	44	260
Tomaj	5131	41	4848	09	99979	50	4014	—	1029	46	3910	—	854	29	+3
Tomiselj	6754	41	4688	11	11442	52	2740	—	1176	11	1512	—	1176	11	348
Toplice	8314	53	7429	76	15744	29	2705	90	4397	44	2900	—	1230	—	93
Trebelno	7554	46	6075	43	13629	89	1659	—	1414	49	1644	—	1516	67	233
Trnovo	12870	62	17729	—	30599	62	8623	77	6123	08	5680	26	3173	09	741
Tržič	10838	95	7180	11	18019	06	4896	—	3586	58	2500	—	1576	52	171
Tržišče	5629	80	4972	29	10602	09	1915	—	2878	74	2040	—	1590	—	139
Tunice	1895	81	1713	48	3609	29	1140	50	592	50	100	—	—	—	48
Vabriga	910	40	936	39	1846	79	—	—	25	—	850	—	—	—	—
Velike Lašče	33722	02	30163	03	63985	05	2576	—	4041	37	22160	—	1896	25	224
Veliki Lošinj	14921	93	13175	03	28096	96	4260	—	5633	34	300	—	170	—	65
Vipava	57359	65	54679	24	112038	89	36101	—	23065	59	31225	—	12186	—	—
Videm	3313	09	3030	20	6343	29	2400	—	2379	61	646	—	747	—	—
Višnjava	50206	55	48999	74	99206	29	19235	—	16753	49	16200	—	13901	14	485
Vojsko	1468	24	1989	74	3457	98	73	—	882	56	700	—	120	—	31
Vodice	6526	13	7380	—	13906	13	1289	—	3211	09	4160	—	1010	—	79
Vrhnika	57409	96	55722	79	113132	75	33832	76	13746	85	33080	—	12946	23	322
Vrhnika	35513	73	32685	91	68199	64	21302	70	13284	40	16162	—	3690	50	—
Vrlika	28281	41	26808	31	55089	72	11774	95	200	—	47973	37	1517	86	240
Zagradec	28999	35	26822	39	55821	74	24952	—	2360	—	6440	—	3540	—	164
Zagorje ob Savi	3537	81	3640	01	7177	82	2204	—	2120	—	1400	—	800	—	59
Zatičina	2941	50	1391	94	4333	44	2510	—	780	—	600	—	—	—	72
Zg. Besnica	5624	90	5678	36	11298	26	2480	—	1365	11	2280	—	2000	—	50
Zg. Tuhinj	8945	78	10173	12	19120	90	4850	—	2728	72	1420	—	3790	—	179
Zrenj ?															
Žiri ?															
Žminj	4470	23	4450	03	8926	26	680	—	100	—	3299	06	613	58	228
Župa Raščane	5718	—	4214	58	9932	58	2802	65	—	—	20403	31	426	89	80
Žužemberk	12778	—	15221	93	28000	51	3912	55	—	—	—	—	—	—	—

Osebna vest.

Stari posojilničar v Krškem g. Lapajne, postal je, kakor čitamo v zadnji „Slov. zad.“, revizor celjske zveze.

Gosp. Lapajne izdaja „Slovensko zadrugo“, v kojoj je do sedaj nepristranski opisoval naše zadrugne razmere i. s. na ta način, da je v vsaki številki pikal našo zvezo in hvalil n. pr. celjsko zvezo.

Znano nam je bilo, da celjska zveza podpira „Slovensko zadrugo“ — vendar pa nismo nikdar odgovarjali na zbadljaje, ker smo je pisali na privaten račun g. Lapajnetu in mu je ob enem kot staremu posojilničarju zopet brisali.

Za naprej bo razmerje seveda drugačno. G. Lapajne nam ne bo več stari, nepristranski posojilničar v Krškem, temveč bo revizor celjske zveze in kot tak pač z ozirom na prijazne odnošaje med zvezama ne bode mogel več pikati — nas.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Hranilnica in posojilnica v Laškem,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za VI. upravno leto 1905.

Člani: začetkom l. 1905 292, v upravnem letu pristopilo 8, odpadlo 13, koncem leta 1905. 287.

Deleži: začetkom l. 1905. 301, v upravnem letu prirastlo 8, izplačano 13, koncem l. 1905. 296; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 231.599-81.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
	K	h		K	h		K	h		K	h
Deleži	16	—	Deleži	26	—	Posojila	132.842	44	Deleži	592	—
Hranilne vloge s kapital. obrestmi	55 458	55	Vzdig. hran. vloge	64 720	41	Inventar premični	264	02	Hranilne vloge s kapital. obrestmi	139.638	42
Vrnjena posojila	26.888	94	Dana posojila	9 684	—	Inventar nepremični	33.042	56	Tekoči račun	42.313	44
Tekoči račun z zvezo	24 542	05	Tek. račun z „Zvezo“	45.768	65	Zaostale obr. posojil	12 246	79	Predpl. obr. od pos.	41	25
Inventar nepremični	5 100	—	Inventar	1.270	90	Delež pri Zadr. zv.	400	—	Rez. zaklad	1.583	65
Plač. obr. od posojil	4.160	87	Obr. hr. vl. izplačane	388	09	Naložen denar	29	14	Čisti dobiček	533	12
Upr. in uradni prisp.	632	10	Obr. hr. vl. kapitaliz	5 433	69	Prehodni zneski	628	06			
Pristopnine	3	80	Obresti tek. računa	2.588	83	Gotov. 31. dec. 1905	5 248	87			
Najemnina	905	80	Obr. pos. povrnjene	9	54						
Prehodni	124	05	Upr. in urad. stroški	577	16						
Gotov. začet. l. 1905	592	18	Rent. d. in nep. prist.	79	71						
			Prehodni znesek	428	49						
			Delež pri „Zad. zv.“	200	—						
			Got. koncem l. 1905	5.248	87						
	118.424	34		118 424	34		184.701	88		184 701	88

Hranilnica in posojilnica na Ljubnem,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XII. upravno leto 1905.

Člani: začetkom leta 1905. 202, v upravnem letu pristopilo 16, odpadlo 24, koncem leta 1905. 194.

Deleži: začetkom leta 1905. 463, v upravnem letu prirastlo 16, izplačano 24, koncem leta 1905. 455; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 845.305-46.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
	K	h		K	h		K	h		K	h
Deleži	53	—	Deleži	240	—	Posojila	212 746	92	Deleži	3 673	—
Hran. vloge s kapit. obrestmi	158.871	58	Vzdig. hran. vloge	141.393	15	Tekoči račun z zvezo	221 132	93	Hranilne vloge s kapital. obrestmi	448.718	23
Vrnjena posojila	139 432	68	Dana posojila	116 129	41	Inventar premični	578	28	Predpl. obr. izpos.	170	15
Tekoči račun z zvezo	97 662	73	Tekoči račun z zvezo	136.535	39	Inventar nepremični	3 417	32	Dividende	796	30
Obresti tek. računa	9.759	01	Obr. hr. vlog izpl.	1.120	23	Zaostale obr. posojil	12.284	43	Rezer. zaklad z obr.	12 981	19
Plačane obresti od posojil	7.061	19	Obr. hran. vlog kap	15.510	68	Delež pri Zadr. zvezi	1.000	—	Čisti dobiček	2.146	01
Upr. in urad. stroški	139	81	Upr. in urad. prisp.	1.220	22	Prehodni	184	84			
Pristopnine	60	—	Rent. dav. in nep. pr.	918	82	Got. 31. decem. 1905	17.140	16			
Zamudne obresti	448	17	Prehodni	437	93						
Najemnina	432	—	Darila	110	—						
Razno	43	20	Nagrade	126	—						
Gotov. zač. leta 1905	17.279	44	Dividenda za l. 1904	297	21						
			Razni	43	61						
			Gotov. konec l. 1905	17.140	16						
	431 222	81		431 222	81		468.484	88		468.484	88

Posojilnica v Marnbergu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za XVII. upravno leto 1905.

Člani: začetkom leta 1905. 337, v upravnem letu pristopilo 11, odpadlo 16, koncem leta 1905. 332.

Deleži: začetkom leta 1905. 451, v upravnem letu prirastlo 11, izplačano 20, koncem leta 1905. 442, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 189.357-37.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
	K	h		K	h		K	h		K	h
Deleži	55	—	Deleži	384	—	Posojila	277 988	76	Deleži	7.352	—
Hranilne vloge s kapital. obrestmi	18 456	97	Vzdig. hran. vloge	11 389	18	Inventar premični	312	46	Hranilne vloge s kapitalizov. obresti	102.115	43
Vrnjena posojila	31.560	36	Dana posojila	26 803	22	Inventar nepremični	80 726	30	Tekoči račun z zv.	265.507	57
Tekoči račun z zvezo	22 044	11	Tekoči račun z zvezo	27.212	—	Zaost. obresti posojil	27.152	76	Predpl. obr. posojil	149	05
Inventar premični	378	—	Invent. prem. i. nepr.	8 085	50	Delež pri Zadr. zv.	1 000	—	Obresti deležev	1.960	64
Inventar nepremični	105	—	Obr. hr. vlog. izpl.	124	62	Naložen denar	497	70	Prehodni zneski	4 043	64
Plač. obr. od posojil	12 144	29	Obr. hr. vlog kapit.	4.149	24	Zaostala najemnina	1.760	—	Rezerv. zaklad	8.003	61
Upr. in urad. prisp.	115	23	Obresti tek. računa	13.148	85	Gotov. 31. dec. 1905	1.270	05	Čisti dobiček	1.576	03
Pristopnine	22	—	Obresti pos. povrn.	61	52						
Najemnina	1.770	—	Upr. in urad. stroški	1.390	61						
Prehodni	7.976	15	Ren. dav. in nep. pr.	62	92						
Gotov. 31. dec. 1904	686	60	Prehodni	1.144	38						
			Obresti deležev	87	62						
			Got 31. decem. 1905	1 270	05						
	95.313	71		95 313	71		390 708	03		390.708	03

GOSPODARSKO BERILO.

Jeruževi bratci.

Ker alkoholno vprašanje zadnje čase razburja mnoge glavice in njega pravi zapopadek ne gre v nekatere trde butice, zato so se odločili oča, ki jih kličejo po domače Abstinent, da tudi v Narodnem Gospodarju povzdignejo svoj glas in prerešetajo zadevo iz narodno-gospodarskega, ozir. zasebno-gospodarskega stališča. V ta namen nam kličejo nekako tako-le:

Ljubi sosede, posebno kmetje, potem pa delavci po deželi in po mestih!

Najpreje srčen nedeljski pozdrav vsem! Vsaj je vendar ravno nedelja tako krasen, Gospodov dan. Kako prijetno je, ko pijemo v ljubi družinski sredi zjutraj svojo Ciril-Methodovo kavo in se brez skrbi razgovarjamo, dočim je treba ob delavnikih hiteti in dirjati, kot bi gorelo za petami. Kako lepo je potem, ko stopata oče in mati z deco ob strani v hram Božji in najdeta prišedši domov pogrnjeno nedeljsko mizo. In popoldne po nauku se sprehaja družina v najlepši kratkočasnosti po polji in gozdu, se raduje pri mali južini na vrtu ali mej grmovjem v prijetnih zabavah in šalah. — Da, dan Gospodov, krasen dan!

Tam pa, tam v oni hiši je ljuba nedelja dan joku. Včeraj v soboto je dobil oče-delavec plačilo, šel je v gostilno, spil najpreje kozarček, potem še en kozarček jeruža, pričela se je igra mej naročevanjem novih frakeljnov in predno se je očetu sanjalo, je tedenska plača po žgani vodi, žena in otroci pa čakajo kruha zastonj! Pijan se opoteka stari proti domu kjer joka lačna žena, stokajo blede otročiči! O, ti zlobni oče, ti ubogi mož!

Po cesti prihajajo ravnokar mladi delavci, ki so delali pri savski škarpi in uravnavali Savo; dobili so tedensko plačo, zavili jo v oštarijo in ukajoč in pojoč, mej krokom in divjim razgrajanjem je šel denar v žrelo molohu — vinu in žganju! Vodo uravnavajo, sami sebi sušijo vse bregove in meje, ki jih stavi človeška pamet in dostojanstvo! Ubogi mladeniči! Noben človek jih ne pogleda brez studa, vsakdo beži pred pijano, posurovelo drhaljo.

Glejte, ljubi prijatelji, tako se godi, tako živijo eni, tako drugi! Mi vsi pa imamo na svetu le en edini smoter in namen, biti in postati srečni in k temu pač ni potreba tako veliko. Stanovanje, domače, prostorno in snažno, obleka preprosta, čista in topla, hrana enostavna, krepka in okusna, to je vse kar potrebujemo, ako se veselimo zdravja in nam dopušča mirna vest sladko spanje.

Ako zaljša hišo še pridna, ljuba, krepstna žena, ako jo osrečujejo rdečelični, lepo vzgojeni in zdravi otročiči, oj, potem je raj vže tu na svetu, da ga ni

zlepa prijetnejšega. Povejte, ni li temu tako? In vendar, en sam pogled na okrog, koliko reve in uboštva in gorja povsodi! V naših kmečkih in delavskih družinah te sreče marsikje ne najdeš več, odkar je satan vtihotapil iz pekla mej človeške otroke ono peklenko vodo, žganje, šnops. Mirno lahko trdimo in spoznamo: Velika večina zla, nesreč prihaja posredno ali neposredno po pijančevanju.

Zato, ljubi tovariši, sedimo, ker je ravno nedelja, krog mize in pomenimo se prav mirno in tiho, kaj je prav za prav z žganjem.

Kaj pa je žganje?

Žganje ni trava, iz njega se ne nareja ne kri ne meso, ne moč, nič družega ni kot živilo, podobno kot kis, poper, raznovrstne dišave.

Poglejte Mrčunovega Jančeta, možaka sicer, on vam je trdno prepričan, da mu stekleničica „zelenega“ daje moči, kadar se čuti vtujenega, dolg požirek da mu povrne zopet sile, ki mu jih je izmozgalo trdo delo! Tako mislijo ljudje, tako govorijo in vendar je to najpodlejša laž, ki jo je zasejal vrag na svet. Kdor potegne parkrat krepko jeruša, je v resnici v tem trenutku čilejši, vse moči, ki so še v njem, skočijo po konci in kot Martin Krpan se loti dečko znova dela. Žganje vpliva namreč na naše možgane, na vse naše živčevje, te se krepko upro in tako se zdi — tako se zdi, pravim, kakor da bi žganje dajalo moč. Šnops je podoben biču. Kadar je žival utrujena, ko ji zmanjka moči, ne more vleči več; surovi hlapec pograbi za bič ter začne udrihati, trpinčena žival zbere poslednje sile, vleče še košček pota naprej, potem pa se zgrudi na tla in vse pretepanje ga ne spravi niti za korak več naprej.

Kakor bič, tako žganje.

Ljubi prijatelji, vi pijete žganje. To pride v želodec, iz želodeca v čreva, iz čreva v kri in iz krvi v naše meso, najhitreje pa v možgane, katere žganje močno razdraži, rekel bi, elektrizuje. Ako živce preveč dražiš, ako piješ vedno več in več žganja, tedaj pa živci oslabe, nazadnje deloma popolnoma ohrome in le pogledajte jih v gostilni, ta ne more več glave držati kvišku, drugi in tretji sta celo popolnoma zgubila pamet, to se pravi: zastrupila sta se. Pa ne samo živci v glavi zamrjo, ampak tudi hrbtni mozeg in človek zgubi vago v svojih kosteh, hrbtenica ne more več držati trupla po konci, človek se opoteka, pade in obleži, kajti hrbtno okostje je ohromelo, je zastrupljeno.

To dela žganje, kajti v njem je močan strup, po imenu alkohol. Kadar hočejo učenjaki preiskati živali natančno, jih umore z alkoholom; 2 grama alkohola na 1 kg žive teže in v nekaterih urah obrne

žival noge kvišku. Kdor ne verjame naj kupi 75 do 90 odstotnega alkohola in vrže vanj žabo ali kačo, pa se prepriča. Mesarska muha mi je cepnila danes v $\frac{1}{4}$ minuti, ko sem ji dal pokusiti kapljico absolutnega, to je čistega alkohola.

Najhujši alkohol je iz krompirja, pese, rži, koruze, ker vpliva najpogubnejše na možgane in hrbtni mozeg. V pivu in vinu je tudi alkohol, ki mu pravimo etilovi alkohol. Tega alkohola ni notri preje, nego nastane šele po vrenji in sicer tako, da se pri pivu škrob, ki je v ječmenovem zrnju, spremeni najpreje v sladkor in le ta s pomočjo kvasa v alkohol, v vinskih jagodah pa je sladkor, ki se naravnost spremeni po kipenju v alkohol. Alkohol v teh dveh pijačah je sicer nekoliko menj škodljiv, tako da so ga imeli ob času iznajdbe za neko splošno zdravilno sredstvo in ga prodajali pod zvenečim imenom: „vode življenja“. Toda kdor zlije po grlu kakih 50 vrčkov piva, je ž njim poslal v želodec tudi blizu pol vrčka 50% alkohola in ni zdaj za las boljši od brateca, ki mu velja naš pomenek. Isto velja o vinopivcu. Vsi trije, šnopsar, hud pokončevavec vrčkov in vinski bratec so eno, razdirajo svoje možgane, prilivajo svoji krvi vodenico, sejejo bolezen v želodec, jetra, vranca, pljuča in v srce, so dražljivi, podvrženi nagli jezi, surovi, peša jim spomin, so večkrat otožni, mnogokrat nebrizni za najsvetejše dolžnosti, ni jim mari ne čast, ne sram, postanejo boječi in lažnjivi.

Ako so taki bratci premožni, tedaj zahtevajo, da jih pozdravi zdravnik in toplice, ko more pomagati vendar le edino zmernost in drugačno življenje; če so pa reveži, živijo od rok do ust, pijo naprej in „delirium tremens“ (saj ste že videli pijanca, kako se prične tresti ko trepetlika na vodi) je zadnje dejanje nesrečne igre ponesrečenega življenja.

Na Slovenskem izdajamo vsako leto za alkoholne pijače mnogo, mnogo več nego za vse davke, deželne in občinske in državne. To svoto plačujejo po največ delavci in kmetje. K temu prištejemo še vse norce, ki trpe na pijanskem deliriju, vse ki boleajo vsled pitja, vse, ki umrjo na leto vsled pijače. Kako grozne številke!

K temu pride, da so otroci pijancev navadno slabotni, pokvečeni, slaboumni, epileptični (meče jih), veliko jih pride mrtvih na svet. Ali je kaj čudnega, ako je naših fantov leto za letom več škarte? Nemški učenjak Ber je preiskal 32.000 jetnikov, mej njimi je našel polovico hudih pivcev. 77 odstotkov hudodelstev je bilo izvršenih v pijanosti. Drugi zopet je našel, da jih je izmej 100 beračev postalo 90 vsled pitja; in ako nahajamo marsikje celo močvirje npravne propalosti, hiranje, nevednost, surovost in nasilje, temno, zasmehljivo sovražnost proti vsemu dobremu in lepemu, pred vsem proti izobrazbi, veri, družbi,

nam pokaže natančnejša preiskava, da sega glavna korenina po navadi v liter ali frakelj.

Potem naj mi pa še pride kdo, ki kakorkoli govori ali piše v smislu, ki ga preprost človek, udan pijači utegne tolmačiti v korist svoji strasti in naj mi zatrjuje: „Jaz ljubim to ljudstvo in mu želim dobro“.

Ne vem ga odgovora družega nego: Izdajalec!

Grašica, dobra krma za govedo.

(Odgovor na vprašanje 3.)

O vrednosti grašice za molzno živino so v praktičnem življenju mnenja zelo različna. Mnogi trdijo, da grašica slabo vpliva na mlečnost krav, drugi jo zopet priporočajo zato, ker olajšuje enakomerno zeleno krmljenje pa tudi kot eno najbolj mlečnih rastlin. Ravno tako, pravijo, je zrelo zrnje, kakor tudi zdrob iz grašice in ovsa za molzno žival po zimi velika dobrota in ni treba dokupovati drugih močnih krmil.

Kje je resnica?

Iz lastne, več nego štiridesetletne izkušnje moram trditi, da je zelena grašica za molzne krave prav izvrstna krma. Posebno pa povdarjam, da je bil vspeh ovseno-grašične mešanice toliko ugodnejši za krave, čim več grašice je bilo razmerno v posevku, seveda v določenih mejah. Zadnje besede povdarjam. Ako grašica vsled premajhne množine ovsa nima dovoljne opore in če preveč poleže, odmrije pred časom spodnje listje, zraven pritisne plesenj in končna posledica je neugodnost grašice za krmo. V teh razmerjih, v preobilnem ali premajhnem pridevku ovsa tiči navadno vzrok, zakaj da se časih izpremeni do brota mleka pri krmljenju grašice.

Ravno tako govori za pripravnost zelene grašice za krmo njena kemijska sestava. Pri tej je posebno važna množina beljakovin ali protejina in sicer ne toliko surovega, ampak prebavljivega.

	surovega protejina	prebavnih beljakovin
Zelena nemška detelja ima . . .	4 $\frac{1}{2}$ 0/0,	2·16 $\frac{0}{0}$.
Zelena domača detelja ima . . .	3·4 $\frac{0}{0}$,	1·78 $\frac{0}{0}$.
Zelena grašica brez ovsa ima . . .	3·7 $\frac{0}{0}$,	2— $\frac{0}{0}$.
Zeleni krmski oves brez grašice ima	2·4 $\frac{0}{0}$,	1·43 $\frac{0}{0}$.

Iz tega razvidimo, da stoji ozir redilnosti grašica sredi mej lucerno in štajarsko deteljo, nasprotno pa je oves mnogo manj redilen in je tedaj naravno, da je tudi mešanica zelene grašice in ovsa toliko slabejša, čim več ovsa je vmes.

Poskusi, ki jih je l. 1896. izvršil sloviti prof. Julij Kühn s 30 kravami, so tudi pokazali, da je bilo zeleno krmljenje s samo grašico še nekoliko ugodnejše za mlečnost nego zelena nemška detelja. Vsekakor pa je izpodbito vsako obsojanje grašice kot slaba krma za molzno žival. Prvi poskus je bil s samo grašico in ta se je zelo dobro obnesel. Drugi

poskus z mešanico grašice z ovsem pa nas uči, da smemo mej posevek devati le toliko ovsa, kolikor je za ubranitev poleganja potrebno. Brez skrbi vzamemo na 3 l grašice 1 l ovsa, smeli bi iti celo do razmerja 4 l grašice : 1 l ovsa. Zamenjati oves z ječmenom ne priporočam, ker je ječmen pre-slaba opora. Drugi nadomeščajo del grašice z grahom, a grašica je boljša. Pač pa se mesto ovsa z vspehom lahko jemlje bob.

Tudi trditev, da krmljenje neugodno spreminja mleku okus je bosa. Kolikrat nisem imel pri hiši drugega zelenja kot grašico, ki sem jo po več dni krmil izključno in v veliki meri, toda nihče ni opazil na mleku grenkega ali sicer nenormalnega okusa. Grašica je tedaj vsekakor izvrstna krmska rastlina.

Na drugi strani je pa zopet ne smemo precenjevati. Večletne stročnice, detelja in lucerna, sta in ostaneta vedno podlaga za poletno krmljenje govedine, grašičina zmes ima izpolniti samo vrzeli mej posameznimi košnjami in tako osigurati enakomerno, obilno krmljenje. Zato tudi grašica ne more popolnoma nadomeščati onih detelj, ker da eno s a m o dobro košnjo in je zato pri razmerno visoki ceni semena v zvezi s stroški za gnoj in obdelovanje precej dražja krma nego detelja in lucerna.

Ker je pri obilnem krmljenju grašice redilno razmerje (to je razmerje: beljakovin k ogljikovim vodikom + 2 toľšči) nekoliko preozko, z drugimi besedami, ker je taka grašica nekoliko premastna krma, zato priporočam, da se poklada živini poleg grašice, kakor tudi poleg ne preveč stare detelje in lucerne po nekoliko slame jarega žita. Ako navadimo krave pri prehodu od zimskega suhega krmljenja na zeleno krmo na slamo, jo tudi pozneje rade žro. Slama bistveno pripomore, da se bolje izkoristijo beljakovine metuljnic. Ker pa ostane redilno razmerje še potem, ako pokladamo do $\frac{1}{5}$ suhe krme v obliki slame, nekoliko preozko, zato se priporoča, da krmimo zraven še nekoliko žitne moke, bodisi ovsene ali ržene, ječmenove ali koruzne v obliki tople pijače; to je za molzno živino ravno tako izvrstno ob zeleni krmí, kakor tudi po zimi pri suhi. Napravi se ta pijača vselej sproti in sicer na žival, ki tehta 500 kg, pride zjutraj in zvečer, vsakokrat po $\frac{1}{2}$ kg moke in po 15 gr soli na 15 l vode, vsaki dan torej po 1 kg moke in 30 gr soli na 30 l vode.

V priporočilo grašici omenim tudi, da je ona izvrsten predsadež za sledečo ozimino. Seveda je treba praho čim preje preorati, ker le potem ostanejo ohranjene ugodne fizikalne lastnosti, kakršne zapusti grašica zemlji.

Starina Joža.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 3.: (B. V. iz Pr . . .) Pri nas mi odsvetujejo nekateri sejati grašico za zeleno krmo za krave, češ da mleko suši in da dobi mleko rado grenak okus po njem. Ker pošiljam mleko v mesto Kr zato prosim odločnega odgovora na to vprašanje, najbolje v listu, da zvedo tudi drugi.

Odgovor 3. dobite pod zaglavjem „Grašica dobra krma za govedo“.

Priporoča se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbli zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Seme kašelskega zelja, katero naredi lepe, trde glave in delek, zajamčeno pristno in kaljivo. Prodaje dokler je kaj zaloge, Ignacij Mercina, posestnik v Zg. Kašlju p. D. M. v Polju pri Ljubljani. 2 dkg (navadno žlico) za 80 vin., poštnine prosto. Denar je poslati naprej. Sprejemajo se tudi pisemske znamke. Večja naročila po dogovoru.

Službo išče štacunski sluga, 30 let star, zvest, zanesljiv.

Služboval je že v večjem konsumnem društvu kot donašalec blaga in je tudi pri prodaji pomagal.

Kmetijsko društvo v Vipavi prodaja svoj veliki vinski filtr s kojim se lahko do 8000 l na dan sfiltrira vina in rensko vinsko pumpo, oboje z vso garnituro. Stroja sta v dobrem stanju. Cena primerna, plačilni roki po dogovoru 3—1

Delniška stavbinska družba »UNION« v Ljubljani.

Ob začetku leta sklepajo posojilnice na občnih zborih o porabi čistega dobička. — Delniška stavbinska družba „UNION“ se usoja pri tej priliki opozoriti p. n. hranilnice in posojilnice, da so še oddati delnice III. emisije, in da blagovolè vsaj en del čistega dobička uporabiti za nakupovanje delnic družbe „UNION“. — S pomočjo zadružne organizacije se je posrečilo postaviti krasno stavbo hotela „UNION“. — Delničarji postali so solastniki tega podjetja, in delnice imajo sedaj svojo vrednost. Treba je pa še oddati III. emisijo, in odda se lahko, ako naše hranilnice in posojilnice vzajemno postopajo in prevzamejo delnice. — Tako narodno-gospodarsko delo mora vspevati. — Oglasila za podpise delnic sprejema podpisani načelnik.

Dr. V. Gregorič,
načelnik.

Absolutno zjamčeno pristno vino

priporoča se za nakup pri kmetijskemu društvu v Vipavi, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega in je vsled tega izključena vsaktera prevara.

Razpošilja se najmanj 56 l, po sledečih cenah franko kolodvor Postojna: Nova bela namizna vina od 40—45 K, rudeče (ala cviček) po 35 K. Sortirana vina: Pinela po 30 K, beli burgundec po 55 K. Staro namizno po 45 K, stari burgundec po 60 K.

Večje množine in zadrugam se računi nekoliko ceneje. Vsa vina so milega okusa, ker so po novem načinu napravljena.

254 12—12

Zahtevajte povsod **izrecno** le skozi **14 let** preizkušeno postavno zavarovano

„Barthelovo klajno apno!“

Ponarejenih posnetkov ne kupujte!

Dobiva se povsod, kjer so izobešeni naši plakati, kjer niso, pišite naravnost na naslov:

Mihael Barthel in drug,

Dunaj, X/3. Siccardsburggasse 44/G.

Cene zmerne. Priznanja na razpolago zastoj! Dopisuje se slovenski!

6—2

C. kr. priv.
pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-15

Absolutno zjamčeno
pristno vino.

Kraško vinorejsko društvo v Tomaju
na Krasu 3—3

ima v zalogi svoj pridelek vina
Bordó (Bordeaux) in kraški refoško Teran

prodaje se
od 56 l naprej vsake vrste à 60 vin. l.

Izvirni

Alfa-Laval

so v trpežnosti, množini in natančnosti
posnemanja

posnemaalniki

246 12—8

nedosegljivi.

Čez **pol milijona** komadov je postavljenih in z čez 600 prvimi odlikovanji.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

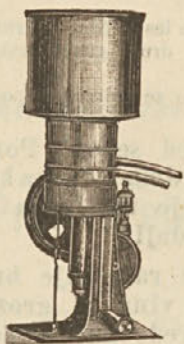
Delniška družba

ALFA SEPARATOR

Praga Dunaj Gradec

Specijalna tovarna za mlekarske stroje in oprave najboljše vrste.

Zastopniki se povsod iščejo.

Gospodarsko vago brezplačno!

Čudovito poceni pošiljam iz svojega prenapolnjenega tovarniškega skladišča svoje svetovnoznano in radi svoje izvrstne kakovosti splošno priljubljeno

Mehikansko srebrno blago

in sicer:

6 kom.	mehikanskih srebrnih namiznih nožev
6 "	" " " jedilnih vilic
6 "	" " " žlic
12 "	" " " žlic za kavo
6 "	izvrstnih desertnih nožev
6 "	" " " vilic
1 "	mehikanski srebrni zajemalnik za juho
1 "	" " " za mleko
2 "	najeleg. salonska namizna svečnika.

250 15—15

46 komadov skupaj za samo gld. 6·50.

Vsak naročnik dobi še vrhu tega kot premijo garantovano natančno vagujočo gospodarsko vago, ki potegne 12 kilogramov, popolnoma brezplačno.

Mehikansko srebro je po vsem bela kovina, za koje trpežnost in najboljšo kakovost se da pismena garancija na 25 let. Pošilja proti predpošiljatvi denarja ali po povzetju evropske zaloge

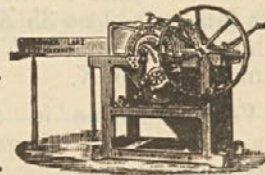
Manhattan - podjetje

Budimpešta VIII., Bezerédy-utcza št. 3.

Mlatilnice

lahko tekoče z rokami za goniti.

Mlatilnice vsakovrstne z vrtilom (gepeljnom).

Mlatilnice z motor-

jem na bencin (najcenejša gonilna sila) kakor tudi vsi poljedelski stroji po

zelo nižanih cenah

pri

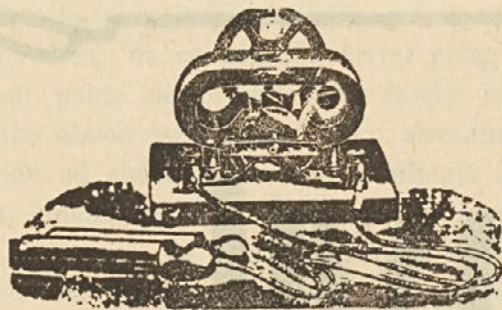
Karol Kavšeka nasled. 248 x—15

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev.

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vsakdo naj se v svojo korist prepriča predno kupi kaki stroj!

„ELEKTROPHOR“.

Pomlajenje in podaljšanje življenja po izvorno ameriškem elektro-zdravilnem aparatu za samoporabo.

Elektrika je življenje!

Vsem slabotnim ljudem ni nikoli dovolj svetovati, uporabljati ta električni aparat, kajti elektrika krepi živce, ohrani kri, poostri čute, tvori normalno delovanje krvi in živčnega sistema, obvaruje pred največ boleznimi.

Tako poroča dr. Bourg, ud zdravniške fakultete v Parizu: „Ne samo protin, revmatizem, krč, histerija, naduha so bili v sto slučajih ozdravljeni in v vseh slučajih olajšani, kjer je znanost zdravnikov brezuspešno delovala, ampak posebno tudi pri vseh živčnih boleznih, glavobolu, koliki, šumenju v ušesih, brezspanju, hipohondriji, posebno pri hemoridih doseglo se je v nekaterih dneh, da celo v nekaterih urah skoro čudovito olajšanje, in posebno pri bolečih ženskih boleznih so bile bolezni skoro gotovo ozdravljene in olajšane; tudi za ženske v drugem stanju. Cena malemu aparatu z vsem skupaj 20 kron. (Samo za zelo občutljive.) Cena velikemu aparatu z vsem skupaj 30 kron. (Za vzdravljenje dolgotrajnih boleznih.) Pošilja proti predpošiljatvi zneska ali pa po povzetju

251 15—15

Elektrophor - podjetje

Budimpešta VIII. Bezerédy-utcza št. 3.

➔ Berite! ➔

Gospodarsko društvo Baderna

v Istri

262 24—5

ima v svojem združnem skladišču

pristnega terana in izborna belo vino!

Cene zmerne!

Pošilja se pod sledečimi ugodnimi, poštenimi pogoji:

1. Vino se pošilja franco skladišče ali želez. postaja Sv. Petar u Šumi ali Poreč (Parenzo). — Tudi v lastnih sodih, ki se vrnejo franco na eno obeh postaj.
2. Od postaje gre blago na račun in riziko naročnika.
3. Reklamacije veljajo še osem dni po dostavi fakture (računa).
4. Plača se takoj ali tekom 30 dni potom Zadrugne zveze v Ljubljani.
5. Vino se tudi zamenja za les — fižol — krompir — moko — otrobe — koruzo in druge gospodarske in obrtnijske izdelke.
6. Pri naročilih izpod 300 litrov se vzorcev ne pošilja.

Zadrugé! Trgujemo med seboj! Pomagajmo druga drugi! Vsaka konkurenca — vsak riziko je izključen pri kupu in prodaji!

Naše načelstvo posreduje radevolje brezplačno tudi pri nakupu vina in grozdja od nje članov. Za posredovano kupčijo prevzame garancijo!

➔ Berite! ➔

Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

nasproti železniške postaje Vižmarje v lastni hiši

naznanja slavnemu občinstvu, da si je preuredila

mizarsko delavnico s strojnim obratom na parno silo.

Velika zaloga **spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov** od preprostih do najfinejših, po najnižjih cenah, brez konkurence.

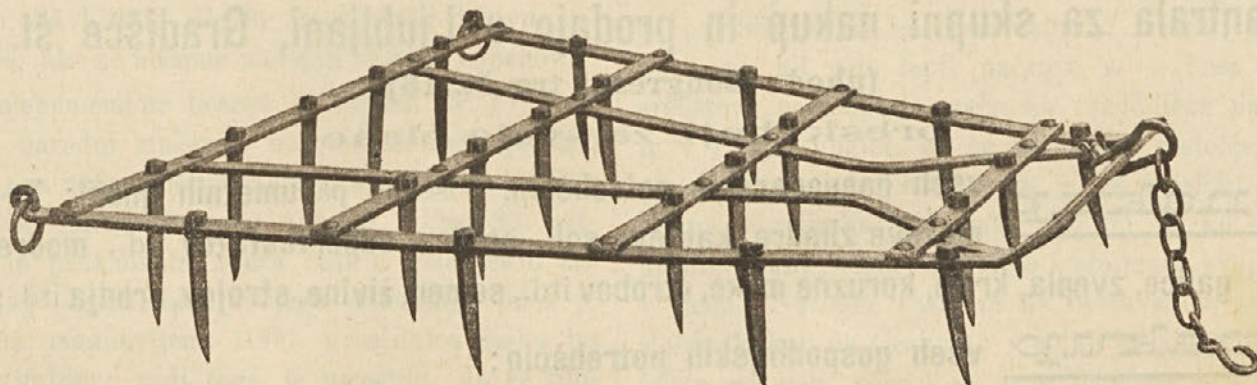
Izdeljuje vsa **pohištvena in stavbna dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe.**

Na novo urejena zaloga in prodajalna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18, v hiši kmetске posojilnice.

257, 24—8

Najboljše patentirane brane

nadkriljujejo vsakovrstne dosedanje lesene brane, ker so nepokvarljive ter se zobovi vsikdar lahko z novimi nadomeste. ◀ Cena za 1 komad (teža približno 25 kg) 15 K

Nadalje vse vrste dobro varjenih verig za živino, vozove itd., kakor raznovrstnih kovanih žeblov priporoča

258, 24—8

Prva žrebljarska in železo-obrtna zadruga v Kropi in Kamnigoric

registr. zadruga z omejeno zavezo.

Ceniki na zahtevo brezplačno in franko. Kmetijske zadruge pri večjem odjemu popust.

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 30. junija 1906:
čez 12 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 30. junija 1906:
čez 27 milijonov kron

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

preje: Gradišče št. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. junija 1906: K 12.485.874·93 — Denarni promet v letu 1905: 54.418.440·28

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1906.

249, x-15

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Fran Povše,
vodja, graščak, deželni odbornik, drž. in dež. poslanec itd.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Anton Kobi,
trgovec in pos. na Bregu

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Ivan Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku

Gospodarska zveza

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, Gradišče št. 1

(uhod: Kongresni trg št. 16)

preskrbuje za svoje člane

nakup vseh gospodarskih potrebščin, posebno pa umetnih gnojil: Tomazeve žindre, kalijeve soli, solitra, superfosfatov itd., modre galice, žvepla, krme, koruzne moke, otrobov itd., semen, živine, strojev, orodja itd.;

nakup vseh gospodinjskih potrebščin;

prodajo vsakovrstnih kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg. naprej.

Izdajatelj: Zadruga zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Ivan Rožman, pisarniški ravnatelj „Zadruga zveze“. — Tisk Zadruga tiskarne, reg. zad. z om. zav. v Ljubljani.